

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Radima Kadlčáka a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **nezl. Q. H. V.**, narozený „X“,
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika,
bytem „X“,
zastoupený Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem,
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu
cizinců**,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2019, č. j. MV-9068-4/SO-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 11. 2. 2019, č. j. MV-9068-4/SO-2019, **se** pro vadu řízení **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2019, č. j. MV-9068-4/SO-2019, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 6. 11. 2018, č. j. OAM-985-12/ZR-2018, jímž mu byla podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zrušena platnost povolení k trvalému pobytu a podle § 77 odst. 3 téhož zákona stanovena lhůta 30 dnů od právní moci rozhodnutí k vycestování z území České republiky. Žalobce se současně domáhal přiznání náhrady nákladů řízení.

Žaloba

2. Žalobce v podané žalobě předně namítl, že žalovaný zásadním způsobem porušil své povinnosti odvolacího orgánu, jeho rozhodnutí odporuje požadavkům obsaženým v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), definujícím nároky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů a současně je v rozporu i s požadavky na činnost odvolacího orgánu ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu. Žalovaný dle žalobce též opomenul zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak vyžaduje § 3 správního řádu. Správními orgány obou stupňů byl rovněž porušen § 2 odst. 3 a 4 správního řádu definující podmínky pro výkon jejich činnosti.
3. Dále žalobce uvedl, že v rámci odvolacího řízení žalovaný náležitě nevypořádal všechny uplatněné odvolací námítky.
4. S odkazem na dikci § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců pak žalobce namítl, že správní orgány vycházely z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, resp. že nerespektovaly existující důvody pro zachování povolení jeho pobytu. Žalobce totiž tvrdil a doložil, že se na území domovského státu nenacházel bezúčelně, když se připravoval na budoucí povolání. Nepřítomnost žalobce tedy byla způsobena studijními důvody, což představuje jeden z liberačních důvodů ve smyslu dotčeného ustanovení zákona o pobytu cizinců.
5. Žalobce též namítl, že žalovaný nesprávně vypořádal odvolací námítku, pokud jde o nutnost vážit přiměřenost jeho rozhodnutí. Ačkoliv v § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců není explicitně zmíněno, že je správní orgán povinen posuzovat přiměřenost správního rozhodnutí, taková povinnost plyne z § 2 odst. 3 správního řádu, přičemž princip proporcionality obsahuje i Ústava České republiky. Smyslem § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je dle žalobce odebrat pobytové oprávnění cizinci zdržujícím se mimo území republiky, který zde již trvale nepobývá, pobývat pravděpodobně nechce a může být obava, že svého pobytového oprávnění hodlá zneužít. To však není případ žalobce, jenž hodlá na území České republiky nadále žít. Postup správních orgánů tak dle žalobce jeví známky nepřipustného formalismu. Správní orgány jsou při své činnosti rovněž

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

vázány zásadou materiální pravdy, a měly by se tudíž zaměřit na nalézání správných řešení. Poté žalobce poukázal na rozhodovací činnost Ústavního soudu, ze které se podává, že nelze tolerovat formalistický postup, kdy dochází za použití sofistikovaného odůvodňování ke zřejmé nespravedlnosti (viz nález Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96). Zdůraznil také, že určujícím pro nalézání práva je vždy, aby bylo vycházeno z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, které jsou založeny na zjištěných skutkových okolnostech. Mnohé případy a jejich specifické okolnosti mohou být značně komplikované a netypické; to však nevyvazuje orgány veřejné správy či obecné soudy z povinnosti udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složitým. V souladu s uvedenými závěry Ústavního soudu ve věci tzv. přepjatého formalismu přitom rozhodoval i Nejvyšší správní soud (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56).

Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Současně vyslovil, že trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí, přičemž odmítl námitky uvedené v žalobě a v podrobnostech odkázal právě na obsah dotčeného rozhodnutí, jakož i samotného správního spisu. Dle žalovaného již správní orgán I. stupně odůvodnil, z jakého důvodu nemohla být základní školní docházka žalobce v zemi jeho původu považována za liberační důvod ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Dále uvedl, že žalobce navštěvoval základní školu ve Vietnamu, ačkoliv měl stanovenou povinnost absolvovat základní školní docházku na území České republiky. K osvojení vietnamského jazyka přitom žalobce mohl dle žalovaného využít jiných prostředků, které by nenarušily jeho integrační proces na území České republiky. Žalovaný poté poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (konkrétně rozsudky ze dne 26. 11. 2015, č. j. 9 Azs 218/2015-51, ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, a ze dne 20. 7. 2017, č. j. 1 Azs 139/2017-30), ze které dle jeho názoru vyplývá, že rozhodování o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu z důvodů vyjmenovaných v § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců korektivu posuzování možného zásahu do soukromého a rodinného života nepodléhá.

Posouzení věci soudem

7. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalovaný uvedl, že souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání a žalobce nesdělil do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoliv byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání uděluje.
8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady přitom vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty 30 dnů po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení i zdůvodnit. Nad rámec žalobních Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci zjištěny nebyly.

9. Soud po přezkoumání skutkového i právního stavu věci a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Nepřisvědčil však všem uplatněným námitkám žalobce.
10. Ze správního spisu postoupeného soudu žalovaným byly zjištěny tyto podstatné skutečnosti. Dne 14. 5. 2018 bylo s žalobcem z moci úřední zahájeno řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Ze záznamů v cestovním pasu žalobce č. X s platností od 28. 5. 2014 do 28. 5. 2019, konkrétně z otisků přechodových razítek, totiž vyplynulo, že žalobce vycestoval z území států Evropské unie (dále jen „EU“) dne 11. 8. 2014 (do Vietnamu přicestoval dne 12. 8. 2014). Dne 2. 6. 2016 pak odcestoval z Vietnamu zpět na území států EU, když dne 3. 6. 2016 přicestoval do Francie. Dne 6. 8. 2016 nicméně žalobce znovu přicestoval do Vietnamu a dne 22. 2. 2018 se vrátil zpět do České republiky. V podání ze dne 25. 4. 2018 pak matka žalobce N. T. H. potvrdila výše uvedená období nepřítomnosti žalobce na území států EU, přičemž doplnila, že chtěla, aby se žalobce učil vietnamskému jazyku. Žalobce tak dle své matky ve Vietnamu v letech 2016 - 2017 vykonával základní školní docházku. K tomu jsou ve správním spisu založeny i hodnocení studia (vysvědčení) žalobce pro školní roky 2015 - 2016 a 2016 - 2017, včetně překladů do jazyka českého. Z potvrzení o studiu ze dne 18. 4. 2018 je dále seznatelné, že žalobce ve školním roce 2017 - 2018 již byl studentem Základní školy Roudnice nad Labem (2. třída). Z lustrace v Cizineckém informačním systému (dále jen „CIS“) poté plynou osobní údaje žalobce, mj. skutečnost, že se narodil v Praze, přičemž v České republice pobývá na základě uděleného trvalého pobytu (od roku 2009). Současně jsou ve vztahu k jeho osobě v CIS evidováni též jeho rodiče a dva sourozenci. Z protokolu o svědecké výpovědi ze dne 18. 9. 2018 je dále zřejmé, že matka žalobce byla ve věci vyslechnuta jako svědek. V rámci této výpovědi uvedla, že má 4 děti, které s ní a jejím manželem žijí v X. Žalobce byl dle jejího tvrzení ve Vietnamu skoro 2 roky, neboť chtěla, aby se naučil vietnamský jazyk, přičemž nyní již pokračuje ve studiu v České republice. Jiný závažný důvod, pro který žalobce nemohl být v České republice, neexistoval. Matka žalobce současně vyslovila přání, aby žalobce mohl pokračovat ve škole na území České republiky.
11. Výzvou k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 19. 9. 2018 byl žalobce vyzván k využití svého práva dle § 36 odst. 3 správního řádu, avšak této možnosti ve stanovené lhůtě nevyužil. Dne 6. 11. 2018 pak správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí č. j. OAM-985-12/ZR-2018, kterým zrušil platnost povolení k trvalému pobytu žalobce podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců a podle § 77 odst. 3 téhož zákona tomuto stanovil lhůtu 30 dnů od právní moci daného rozhodnutí k vycestování z území České republiky. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 26. 11. 2018 blanketní odvolání, které dále doplnil dne 17. 12. 2018. O podaném odvolání následně žalovaný rozhodl dne 11. 2. 2019 rozhodnutím č. j. MV-9068-4/SO-2019 tak, že jej zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
12. Soud se v projednávaném případě nejprve zabýval blíže nekonkretizovanou námitkou žalobce, týkající se nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

13. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu platí, že v odůvodnění rozhodnutí se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
14. S odkazem na shora citované ustanovení správního řádu soud konstatuje, že z odůvodnění rozhodnutí musí být vždy zřejmé, z jakých skutkových zjištění správní orgán ve vztahu k jím vyhlášenému výroku vycházel a na základě jakého právního názoru k závěrům o něm dospěl. Správní rozhodnutí, které takovouto skutkovou a právní úvahu neobsahuje, je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť nemůže plnit svou základní funkci, tedy osvětlit účastníkům řízení, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno v jeho výroku (srov. např. rozsudky ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 As 10/2005-298, ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47, nebo ze dne 17. 9. 2003, č. j. 5 A 156/2002-25).
15. Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí, nelze-li v něm zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je tedy vyhrazeno pouze těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. V souvislosti s předmětnou námitkou soud rovněž poznamenává, že správní řízení až do vydání rozhodnutí odvolacího orgánu představuje jeden celek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2007, č. j. 3 As 51/2006-65). Jako jeden celek jsou tak vnímána všechna rozhodnutí vydaná v jednotlivých fázích řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2016, č. j. 2 Afs 143/2016-29, a ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25).
16. Vycházeje ze shora uvedeného je pak k předmětné blíže nespecifikované námitce žalobce třeba konstatovat, že v projednávaném případě lze z hlediska přezkoumatelnosti jednoznačně vysledovat úsudek žalovaného, který v napadeném rozhodnutí zcela přezkoumatelným (srozumitelným) způsobem zdůvodnil, z jakých důvodů a na základě jakých konkrétních okolností a ustanovení zákona daný případ řešil (viz str. 3 až 6 napadeného rozhodnutí). Stejně tak je možné hodnotit i odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně (viz str. 2 až 5 prvostupňového rozhodnutí), které nadepsaným judikатурním požadavkům stran přezkoumatelnosti správního rozhodnutí rovněž odpovídá. Ostatně žalobce spíše než s absencí úvah žalovaného ve smyslu nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí nesouhlasí právě s jeho vlastními závěry, resp. správního orgánu I. stupně, o důvodu, pro který byla zrušena platnost jeho povolení k trvalému pobytu. Žalobce tedy, ač značně obecným způsobem, polemizuje s konkrétními závěry správních orgánů ve věci, když namítá nesprávnost aplikace dotčeného ustanovení zákona o pobytu cizinců, což však samo o sobě svědčí o přezkoumatelnosti odůvodnění napadeného rozhodnutí. Správnost či nesprávnost právních názorů žalovaného však není otázkou samotné přezkoumatelnosti rozhodnutí, nýbrž jeho zákonnosti. Předmětná námitka proto byla soudem shledána nedůvodnou.
17. Podle § 89 odst. 2 správního řádu odvolací správní orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží; tímto ustanovením není dotčeno právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem.

18. V nadepsaném kontextu pak soud k obecné námitce žalobce, že v rámci odvolacího řízení žalovaný nedostal požadavkům na činnost odvolacího orgánu ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu, uvádí, že mu není vůbec jasné, která konkrétní skutečnost měla být v rámci daného řízení opomenuta či nedostatečně zjištěna, resp. jaká odvolací námitka neměla být žalovaným hodnocena, přičemž žádné takové pochybení v řešeném případě zdejší soud neshledal. Odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom dle hodnocení soudu plně odpovídá zákonným a judikturním požadavkům na jeho obsah, jak už bylo ostatně výše konstatováno, přičemž reflektuje veškerá v odvolání uplatněná tvrzení žalobce.
19. Dále je ve věci nutno konstatovat, že zcela nekonkrétní tvrzení žalobce o porušení jeho procesních práv ve smyslu § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, jakož i o neúplném zjištění skutkového stavu (§ 3 správního řádu), soud shledal za nepřezkoumatelná, resp. vyhodnotil, že se nejedná o řádně uplatněné žalobní body, neboť z nich není patrné, jakých konkrétních nezákonností se měl žalovaný dopustit. Jinak řečeno, kterých zjištění, podkladů či postupů správního orgánu v rozporu se zákonem se namítaný nedostatek správního řízení týká, žalobce vůbec neuvedl. Náležitostmi žalobních bodů se přitom zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, ve kterém uvedl, že *„[ž]alobce je též povinen vyličit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami.“* (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44). V nyní projednávaném případě zdejší soud neshledal jakéhokoliv důvodu se od výše citovaných závěrů odchýlovat. Odkázat je v tomto ohledu možno i na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, z něhož se podává, že *„[n]ení naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“*
20. Co se pak týče samotného merita dané věci, žalobce nesouhlasí se závěrem správních orgánů, že v jeho případě byly splněny podmínky pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Konkrétně žalobce namítl, že jeho nepřítomnost na území EU po dobu delší než 12 měsíců byla odůvodněna závažným důvodem – tj. studiem jako přípravou na budoucí povolání.
21. Podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území států EU nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

22. Z citovaného ustanovení tak jednoznačně plyne, že se platnost povolení k trvalému pobytu zruší, jestliže cizinec pobýval mimo území států EU po dobu více než 12 měsíců. Správní orgán pak nemá diskreční oprávnění, zda řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle tohoto ustanovení zahájí, ale je povinen – při zjištění naplnění podmínek v tomto ustanovení stanovených – toto řízení z moci úřední zahájit. Je ovšem pamatováno i na situace, kdy jsou na straně cizince objektivní závažné důvody, proč se nemohl vrátit zpět na území států EU, a v případě, že jsou tyto závažné důvody prokázány, správní orgán platnost povolení k trvalému pobytu nezruší (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30). V § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je přitom uveden demonstrativní výčet těchto závažných důvodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016-53).
23. Na tomto místě je nutno zrekapitulovat, že v projednávaném případě nebylo sporu o tom, že žalobce pobýval mimo území států EU nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců. Sporná nicméně zůstala skutečnost, zda byly naplněny okolnosti, které vylučují možnost zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobce, když ten konstantně namítal, že mu svědčí liberační důvod ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců – konkrétně studium.
24. V hodnocení této právní otázky se však zdejší soud plně ztotožnil se správními orgány, že základní vzdělávání žalobce v zemi původu nelze podřadit pod liberační důvod dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, jak se ostatně podává i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu - např. z rozsudků ze dne 24. 10. 2017, č. j. 8 Azs 117/2017-47, ze dne 10. 6. 2020, č. j. 8 Azs 141/2018-33, a ze dne 22. 8. 2019, č. j. 7 Azs 346/2018-44). Základní školní docházku totiž nelze považovat ve smyslu nadepsaného ustanovení za studium, tedy za závažný důvod, neboť nesplňuje definici studia dle § 64 odst. 1 zákona o pobytu cizinců pro účely téhož zákona.
25. Podle zmíněného § 64 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí, že studiem se pro účely tohoto zákona rozumí střední vzdělávání a vyšší odborné vzdělávání v oborech vzdělání ve střední škole, konzervatoři nebo vyšší odborné škole, zapsané do rejstříku škol a školských zařízení, a studium v akreditovaných studijních programech na vysoké škole. Byť se toto ustanovení vztahuje především k žádostem o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území České republiky, nelze přehlédnout, že se v něm definuje studium pro celé znění zákona o pobytu cizinců. Tedy i studium, které je jedním z liberačních důvodů uvedených v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, je nutno vykládat ve smyslu definice studia obsažené právě v § 64 odst. 1 téhož zákona.
26. V posuzovaném případě je třeba odkázat i na § 36 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), z něhož je zřejmé, že na žalobce, coby držitele povolení k trvalému pobytu, se vztahovala zákonná povinnost plnit základní školní docházku v České republice. V dané věci se tudíž v kontextu volby místa pobytu a školní docházky žalobce jednalo o svobodné rozhodnutí žalobce a jeho rodiny, resp. jeho zákonných zástupců, který bez ohledu na získaný pobytový status nehodlal po značnou dobu v České republice pobývat, ač tak učinit mohl. Situace žalobce tak bez dalšího v žádném případě nenaplnuje pojem závažné důvody ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

27. Správní orgány přitom v řešené věci postupovaly správně, pokud ve svých rozhodnutích vycházely ze sdělení matky žalobce, že důvodem pobytu žalobce ve Vietnamu byla toliko skutečnost, že zde nastoupil školní docházku s cílem naučit se vietnamský jazyk. Žádný jiný důvod žalobce, resp. jeho zákonná zástupkyně, pro nějž po dobu delší než 12 měsíců pobýval mimo území států EU, po celou dobu správního řízení netvrdili. Soud k tomu pro úplnost podotýká, že v tomto typu řízení správní orgány, pokud jde o samotné důvody pobytu cizince mimo území České republiky, vychází z tvrzení účastníka, tj. posuzují jím uváděné důvody. Povinnost správních orgánů zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch účastníka řízení proto nelze vykládat tak, že by měly za účastníka řízení dovozovat další možné důvody pobytu mimo území České republiky, které žalobce neuvádí; ostatně je to právě účastník řízení, který důvody svého pobytu mimo území České republiky zná.
28. Co se pak týče námitky žalobce ohledně nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí žalovaného do soukromého a rodinného života žalobce, a to v celé její šíři, zdejší soud uvádí, že správní orgány v odůvodnění svých rozhodnutí uvedly, že z § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nevyplývá povinnost správního orgánu zabývat se otázkou přiměřenosti rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.
29. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců zohlední správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.
30. Jak přitom dovodila judikatura správních soudů, „obecný“ test proporcionality dopadů rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu do rodinného a soukromého života cizince provedl v případě důvodů pro zrušení trvalého pobytu podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců již zákonodárce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39). Řízení vycházející z naplnění skutkových podstat vyjmenovaných v § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců tedy zákonodárce pojal tak, aby ministerstvo nemuselo v každém jednotlivém případě zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince dle § 174a zákona o pobytu cizinců (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 Azs 249/2016-47, nebo ze dne 5. 12. 2018, č. j. 1 Azs 377/2018-32). Nejvyšší správní soud současně v rozsudku ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016-30, vyslovil, že skutečnost, že zákonodárce do zákona výslovně nezakotvil nutnost zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (na rozdíl např. od § 77 odst. 2 téhož zákona), nelze považovat za náhodnou. Nastavení podmínek pro zrušení trvalého pobytu podle daného ustanovení je totiž takové povahy, že nutně nevyžaduje korektiv v podobě zkoumání přiměřenosti dle § 174a zákona o pobytu cizinců (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Azs 338/2016-39).
31. Nejvyšší správní soud nicméně výše uvedené závěry v navazující (recentní) judikatuře doplnil tak, že fakt, že zákon o pobytu cizinců výslovně nepředepisuje posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života, na rozdíl od jiných rozhodnutí vydaných podle tohoto zákona, znamená pouze tolik, že zákonodárce typově vyhodnotil dopady takových rozhodnutí do Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

soukromého a rodinného života jako nízké až zanedbatelné. Nelze však současně ztrácet ze zřetele, že Česká republika je mimo jiné smluvní stranou Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jejíž čl. 8 zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí do těchto práv tak vyplývá přímo z dané Úmluvy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29).

32. Z výše citované judikatury tedy sice plyne, že podmínky § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců jsou nastaveny tak, že ve většině případů lze předpokládat, že rozhodnutím o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu z tohoto zákonného důvodu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života, a tudíž k porušení čl. 8 Úmluvy. Ovšem takovou situaci nelze *a priori* vyloučit. Článek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. Znamená to tedy, že pokud žalobce namítá nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života a porušení čl. 8 Úmluvy, správní orgány se s touto námitkou musí vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v daném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Na tomto závěru současně nic nemění ani novela § 174a zákona o pobytu cizinců, která do tohoto ustanovení vložila s účinností od 15. 8. 2017 (nový) odst. 3 (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27).
33. Dále je v této souvislosti nutno upozornit na čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, dle něhož by při jakékoliv činnosti orgánů veřejné moci, která se týká dětí, měl být primárním hlediskem nejlepší zájem dítěte. Tuto zásadu převzal do judikatury k čl. 8 Úmluvy Evropský soud pro lidská práva (srov. např. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. 7. 2010, *Neulinger a Shuruk proti Švýcarsku*, stížnost č. 41615/07). Nejvyšší správní soud pak v rozsudku ze dne 12. 1. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32, konstatoval, že „[z]ásada nejlepšího zájmu dítěte jistě neznamená, že je třeba přijmout všechny děti, kterým by se lépe žilo ve smluvním státě Úmluvy. Rozpor s čl. 8 Úmluvy nastane především za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí neobsahují dostatečně individuální posouzení protichůdných zájmů včetně nejlepšího zájmu dítěte tak, aby mezi nimi bylo možné dosáhnout spravedlivé rovnováhy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 8. 11. 2016, *El Ghatet proti Švýcarsku*, stížnost č. 56971/10, zejména §§ 46-47 a *prejudikatura tam citovaná*).“
34. Z napadeného rozhodnutí pak v posuzovaném případě plyne, že spornou otázkou přiměřenosti se žalovaný odmítl, s odkazem na dřívější judikaturu Nejvyššího správního soudu, zabývat. Byť správní orgán I. stupně, který sdílel názor žalovaného, této otázky nad rámec nezbytně nutného věnoval několik vět odůvodnění (viz str. 4 prvostupňového rozhodnutí), ve světle výše uvedené judikatury to rozhodně nestačí. Správní orgán I. stupně totiž uvedl pouze tolik, že k porušení Úmluvy o právech dítěte v daném případě nedojde, neboť „*nedojde k oddělení dětí od rodičů proti jejich vůli. Účastník řízení žil v domovském státě od 11. 8. 2014 do 3. 6. 2016 a od 6. 8. 2016 do 22. 2. 2018 na základě dobrovolného rozhodnutí rodičů. Na tento způsob života je přizpůsoben. Rodiče mají v České republice povolený trvalý pobyt, ale to neznamená násilné odloučení dětí od rodičů, neboť je jen na jejich rozhodnutí, zda budou žít společně s dětmi mimo území ČR či zvolí jiný způsob soužití případně jiné řešení.*“ Dále zde bylo zmíněno, že předmětným rozhodnutím není omezeno právo žalobce – dítěte, jehož rodiče pobývají v různých státech, udržovat s nimi pravidelné styky. Obecně pak správní orgán I. stupně zmínil, že veřejným zájmem je v předmětné věci soulad způsobu chování osob pobývajících na území České republiky se zákonnými normami (tj. za jasně definovaných pravidel), přičemž upozornil též na potřebu, aby nebyl Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

ničím narušován integrační proces cizinců. Z nadepsaného stručného odůvodnění správního orgánu I. stupně (pozn. soudu - žalovaný se touto otázkou vůbec nezabýval) nicméně nelze uzavřít, že by správní orgány ve věci v konkrétní rovině (tj. za zjištění a shora rekapitulované životní situace žalobce) zvažovaly jeho nejlepší zájem jako nezletilého dítěte, když namísto toho v zásadě uvedly jen, že rodiče žalobce (resp. i jeho sourozenci), kteří mají povolený trvalý pobyt v České republice, mohou žít společně s žalobcem i mimo území České republiky, případně realizovat vzájemný kontakt jiným způsobem. Správní orgány se tedy nevypořádaly právě s klíčovou otázkou přiměřenosti rozhodnutí z hlediska nejlepšího zájmu žalobce jako nezletilého dítěte, jak tato plyne z výše odkazované aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu, resp. odpovídajícím způsobem neřešily otázku, zda je v nejlepším zájmu žalobce (tj. nezletilého dítěte) zůstat s rodinou na území České republiky, a pokud by tomu tak bylo, zda může nad tímto zájmem převážet nějaký konkurující veřejný zájem.

35. K tomu zdejší soud připomíná, že žalobce v průběhu správního řízení dostatečně podrobně popsal svou situaci a uvedl důvody, pro které bylo třeba jeho tvrzení považovat za řádnou námitku zpochybňující přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života. Konkrétně v doplnění odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce mj. uvedl, že povolení k trvalému pobytu na území České republiky získal jako dítě narozené na území České republiky, kde žijí oba jeho rodiče, přičemž byl jeho matkou v jisté době poslán ke svým prarodičům do Vietnamu, aby pochopil místní kulturu a osvojil si vietnamský jazyk. Území České republiky však žalobce neopustil jinak než přechodně, když zde již znovu pobývá s rodinou - tj. s rodiči, na kterých je jako nezletilé dítě závislý, a třemi sourozenci. V České republice žalobce nyní plní i povinnou školní docházku. Na základě těchto okolností se tedy měly správní orgány danou otázkou řádně a důsledně zabývat. Předmětnou námitku tudíž zdejší soud shledal důvodnou.
36. Soud tak vzhledem k veškerým shora konstatovaným skutečnostem napadené rozhodnutí výrokem I. rozsudku zrušil, a to pro vadu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s., neboť se žalovaný řádně nevypořádal s posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí správních orgánů v dané věci do soukromých a rodinných poměrů žalobce, resp. z hlediska nejlepšího zájmu žalobce jako nezletilého dítěte. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud zároveň rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V něm pak bude žalovaný (příp. i správní orgán I. stupně) podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
37. Výrok II. rozsudku o náhradě nákladů řízení má poté oporu v § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, jenž měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, má proto právo na náhradu nákladů řízení, a soud proto žalovanému uložil zaplatit mu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení o předmětné žalobě v celkové výši 10 800 Kč. Tyto náklady jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu (tj. 3 000 Kč) a přiznání odkladného účinku (tj. 1 000 Kč) v celkové částce 4 000 Kč a náklady zastoupení žalobce advokátem Mgr. Vratislavem Polkou stanovenými dle § 9 odst. 4 písm. d), § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), sestávající se z částky 6 200 Kč za dva úkony spočívající v převzetí a přípravě zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu a za písemné podání nebo návrh ve věci samé (tj. žaloby) dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (tj. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

2 x 3 100 Kč), včetně dvou paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 25. října 2021

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.